

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 VII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2026

Nr. 93

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN SNELLER EN MEULENKAMP TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 36

Ontvangen 23 maart 2026

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

De begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel 1 Openbaar bestuur en democratie** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verlaagd** met **€ 1.500** (x € 1.000).

II

In **artikel 1 Openbaar bestuur en democratie** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 1.500** (x € 1.000).

Toelichting

Uit internationaal vergelijkend onderzoek blijkt dat Nederlandse jongeren relatief laag scoren op kennis over democratie en rechtsstaat, minder politiek betrokken zijn en weinig belang hechten aan verkiezingen. Het instituut dat in het leven is geroepen om de kennis van democratie en rechtsstaat te vergroten is voornamelijk actief in Den Haag. ProDemos, Huis voor democratie en rechtsstaat, constateert dat het jongeren in bijvoorbeeld Flevoland, Limburg en Zeeland minder goed bereikt.

In 2024 stemde de Kamer in met het incidenteel verhogen van de middelen van ProDemos met 1 miljoen euro om hieraan te werken (amendement Sneller). Dat heeft aantoonbaar gewerkt. ProDemos bereikt dankzij deze middelen meer jongeren in het MBO en het voortgezet onderwijs. Vanaf 2026 vallen deze middelen weg. Dit geldt ook voor de middelen voor loon- en prijscompensatie. Die staan nu nog in de Miljoenennota, maar zijn in 2023 en 2024 niet toegekend. Daar bovenop wordt ProDemos vanaf 2027 fors gekort, in 2029 olopend tot ruim 13% ten opzichte van 2025.

Zonder extra structurele middelen kan ProDemos haar inzet in regio's verder weg van Den Haag niet continueren, waardoor groepen in de samenleving achterblijven in hun betrokkenheid bij de democratische rechtsstaat. Daar komt bij dat deze subsidiekorting vanaf 2027 komt op het moment vlak voordat het gerenoveerde Binnenhof weer opengaat, waardoor ProDemos niet kan voorzien in de dan verwachte stijging in de vraag naar programma's voor vo-leerlingen en mbo-studenten in Den Haag.

Daarom stellen indieners met dit amendement middelen beschikbaar voor ProDemos om haar kerntaken te continueren en verder uit te breiden, zodat iedereen in Nederland de kans krijgt om deel te nemen aan de democratie, ongeacht woonplaats of opleidingsniveau. Dit is van essentieel belang voor het versterken van het vertrouwen in onze democratie en voor het behoud van een sterke en veerkrachtige rechtsstaat. Deze middelen zouden voor een groot deel ten goede moeten komen aan het versterken van de activiteiten buiten Den Haag. De indieners geven daarbij ook de suggestie mee om mensen met geleefde ervaring binnen de democratische rechtsstaat in te zetten voor deze activiteiten, bijvoorbeeld oud-rechters, journalisten of politici. Op die manier kan het democratisch ethos van generatie op generatie worden overgedragen.

De dekking van de middelen willen de indieners halen uit middelen voor de Wet op de politieke partijen die nog niet in werking is getreden.

Sneller
Meulenkamp